

Amaloota Gabroota Ar-Rahmaan-Kutaa 3

Description

Kutaa darbee keessatti amaloota Gabroota Ar-Rahmaan sadii ilaalle turre. Isaanis: (1)-yommuu dachii keessa deeman tasgabbii fi haala madaallamaan deemu. (2)-Yommuu wallaalonni fi gowwoonni dubbii badaan isaan dubbisian, dubbii gaarii isaanitti deebisuun nagaha taâ€™u. (3)-Halkan irraa hanga dandaâ€™an salaataa bulu. Halkan isaanii tapha, badii fi wanta faaydi hin qabne irratti kan dabarsan osoo hin taâ€™in Gooftaa isaanii gabbaraa bulu. Badii fi hanqinna isaanitiif obboroo araarama kadhachuu baayâ€™isu. Kuni hundi jirenyaa isaanii keessatti tasgabbii fi gammachuu dhangalaasa. Mee harâ€™as itti fufuun amaloota isaanii haa ilaallu:

﴿وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَصْرَفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا
 كَانَ غَرَامًا ۚ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقْرَرًا وَمَقَامًا ۚ﴾ ٦٥

Ammas isaan, "Gooftaa keenya! Adabbi Jahannam nurraad deebisi. Dhugumatti adabbiin ishii namatti maxxanaa taâ€™eera. Dhugumatti ishiin iddo qubannaa fi iddo turtii taâ€™uun fokkatte!" kanneen jedhaniidha. Suuratu Al-Furqaan 25:65-66

Amaloota gabroota Ar-Rahmaan keessaa halkanii guyyaa Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa adabbiin Jahannam isaan irraa akka deebisuun kadhatu.

Gooftaa keenya! Adabbi Jahannam nurraad deebisi. Kana jechuun Yaa Gooftaa keenya! Adabbiin Jahannam nurraad garagalchi, nurraad fageessi. Kuni kan agarsiisu dogongora hojjatan amanuun Gooftaan isaanii adabbi Aakhirah akka isaan irraa deebisuun kadhatu. Akkasumas, Gooftaan isaanii maâ€™asiyatti (badiitti) kufuu irraa akka isaan eegu kadhatu. Yoo badii fi cubbuu Jahannamitti nama geessu irraa isaan eege, adabbi Jahannam isaan irraa ni deebisaa jechuudha.

Jahannam- maqaa dhuunfaa ganda adabbii Rabbiin kaafirotaa fi warroota badii hojjataniif qopheessedha.

[1] Jecha biraatin maqaa ibiddaati. Jahannam kan jedhameef garmalee gadi fagoo fi dukkana waan taâ€™eeifi [2]

â€œGharaamaâ€•- jechuun adabbii cimaa yeroo hundaa namatti maxxanuu fi namarrea addaan hin baanedha. Kaafirota irratti adabbiin Jahannam yeroo hundaa cimaa fi maxxanaadha. Isaan irraa addaan hin bahu, gadi isaan hin lakkisu.

â€œMustaqarrâ€•- iddo qubanna yeroo hunda achi turaniidha. Jahannam iddo qubanna yeroo hundaa kaafironni achi keessa turaniidha. Achi keessaa bahuun isaaniif hin jiru. Zalaalamii achii keessa jiraatu.

Muqaamaâ€“ makaanu iqaamati- iddo turtii, iddo jirenyaa. Iddoo jirenya yeroo hundaaf turuun dirqamaa miti. Namni iddo tokko yeroo gabaabaaf turee ergasii deemu dandaâ€™a. Akkuma biyya keenya keessaa baanee biyya biraajiraachuuuf deemnu iqaamaa fudhanne yeroo murtaaâ€™af turra. Ergasii, gara biyyaatti deebina ykn mala biraajiraachuuuf turra.

Garaagarummaan mustaqarr fi muqaama jidduu jiru, mustaqarr iddo qubanna yeroo hunda keessa turaniidha. Muqaama immoo iddo turtii ykn iddo jirenyaa yeroo hunda achi turun dirqama hin taanedha.

Ibsa kana booda, Jahannam keessatti â€œMustaqarrâ€•- kaafirotaa fi munaafiqotaaf taâ€™a. Kaafironni fi munaafiqonni Jahannam keessa zalaalami waan jiraataniif, Jahannam isaaniif iddo qubanna yeroo hundaa keessa turan taati. Muqaama immoo warra amananii badii baayâ€™ee hojjachuun nafsee ofii irratti daangaa darbaniif taâ€™a. Warroonni kunniin yeroo murtaaâ€™ef Jahannam keessa erga turanii booda waan bahaniiif, Jahannam iddo turtii isaaniif taati. Akkuma beekkamu, warri amananii fi Rabbiin tokkichoomsanii garuu badii isaanii baayâ€™atee Jahannam yoo seenan, yeroo hunda achi keessa hin turan. Hanga badii isaanii Jahannam keessatti erga adabamanii booda, achi keessaa bahanii Jannata ni seenu.

Jahannam iddo qubanna yeroo hunda keessa turan taâ€™uun, ammas iddo yeroo gabaabaf keessa turaniis taâ€™uun kan fokkateedha. Sababni isaas, adabbiin Jahannam cimaadha.

Amaloota gabroota Ar-Rahmaan keessaa, yeroo hundaa hanqinnii fi dogongorri isaanii isaanitti dhagahama. Kanaaf, Rabbiin rahmata Isaatiin isaaniif araaramu, isaaniif irra darbuu fi adabbii Jahannam isaan irraa akka deebisu ni kadhatu.

Jecha gabroota Ar-Rahmaan, saâ€™aat mustaqarran wa muqaama jedhu keessatti, iddo sodaa isaanii agarsiisa. Gara fuunduraatti haalli isaanii jijiramee shirkii fi wanta badaa sanii olii hojjachuun Jahannam isaaniif iddo qubanna ni taati sodaatu. Ammas, shirkii gaditti badii gurguddaa hojjachuun Jahannam iddo yeroo gabaabaaf keessa turan ni taati sodaatu. Kanaafu, Gabroonni Ar-Rahmaan adabbii warra yeroo hundaa achi keessa turan taâ€™i, adabbii warra yeroo gabaabaf achi keessa turan taâ€™i, adabbii Jahannam gosa hundaayyu akka isaan irraa deebisu fi garagalchuu Rabbii isaanii kadhatu.

Duâ€™aayin armaan olii kuni addunya yaa tana keessatti sababoota Jahannamitti isaan geessu akka Rabbiin isaan irraa deebisu of keessatti qabata. Kanneen akka kufrii, shirkii fi badii adda addaa isaan irraa akka deebisu kadhatu. Kunis kan taâ€™u, iimaana sirrii fi hojji gaggaariin isaan waffaqquu (qunnamsiisudha).

Jecha biraatin, iimaana sirrii akka qabaatanii fi hojii gaggaarii akka hojjatan isaan dandeesisuudha. Iimaana sirrii qabaachuun nafsee ofii kufrii irraa eegu. Kanaafu, Rabbiin Jahannam keessa yeroo hundaa turuu isaan irraa deebisa. Hojii gaggaariin immoo nafsee ofii badii fi cubbuu irraa eegu. Kanaafu, Rabbiin osoo yeroo gabaaballee taâ€™ee Jahannam keessa turuu isaan irraa deebisa.

Ammalle, duâ€™aayin isaanii kuni tawbaaf, araarama kadhachuu fi gara Isaatti deebiâ€™uuf akka isaan waffaqua Rabbiin kadhachuu of keessatti qabata. Akkuma maâ€™asiyaan isaan irraa mulâ€™atuun, yookiin dogongorri isaan irratti argameen, hanga Rabbiin badii isaanii isaan irraa haaqee fi tola Isaatiin isaaniif irraa darbee ergasii Gooftaa isaanii galmee wanta ibidda Jahannam keessatti akka adabamaniiif isaan taasisu keessa hin jirreen itti dhufanitti, tawbaa fi istighfaara akka isaan qunnamsiisu kadhatu.[\[3\]](#) Gabaabumatti, gabroonni Ar-Rahmaan, â€œesababoota adabbi Jahannamitti nama geessan irraa nu eegun, dogongoraa fi badii keenya nuuf araaramuun adabbii Jahannam nurraa deebisiâ€• jechuun Rabbii isaanii kadhatu.[\[4\]](#)

Mee duâ€™aayi bareeddu armaan olii tana namni hunduu akka itti fayyadamuuf jecha jechaan haa ilaallu. Seensa irratti â€œWallaziina yaquuluunaâ€• jedhu, hiika â€œisaan kanneen jedhaniidhaâ€• jedhu waan qabuuf duâ€™aayi keessa hin seenu. Duâ€™aayin kana:

رَبَّنَا أَصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ
غَرَامًا ٦٦ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمَقَامًا

â€œRabbanasrif annaa azaaba jahannama inna azaabahaa kaana gharaamaa. Innahaa saaâ€™at mustaqarran wamuqaamaa.â€

Hiika jechoota: **Rabbanaa-Gooftaa keenya, isrif-deebisi, annaa-nurraa, azaaba-adabbii, jahannama-Jahannam, inna-dhugumatti, azaabahaa-adabbiin ishii, kaana-taâ€™eera, gharaamaa-namatti maxxanaa, innahaaâ€•dhugumatti ishiin, saaâ€™at-fokkatté mustaqarran-iddoo qubanna yeroo hundaa keessa turan, muqaamaa- iddo turtii**

Hiika himaa: â€œGooftaa keenya! Adabbi Jahannam nurraa deebisi. Dhugumatti adabbiin ishii namatti maxxanaa taâ€™eera. Dhugumatti ishiin iddo qubanna fi iddo turtii taâ€™uun fokkatté!â€

Guduunfaa

Â¶Gabroonni Ar-Rahmaan osoo hanga fedhan hojii gaggaarii hojjataniyyuu, yeroo hundaa dogongorri fi hanqinni isaanii isaanitti dhagahama. Kanaafi, Rabbiin adabbi Jahannam isaan irraa akka deebisu halkanii guyyaa kadhatu. â€œHojiin kiyya Jahannam jalaa na baasaâ€• jechuun of hin jajan.

Â¶Adabbi Jahannam akka isaan irraa deebisu Mawlaa isaanii kadhachuun wantoota armaan gadii of keessatti qabata:

âœ'Guyya Qiyaamaa zalaalamiifis taâ€™ii yeroo gabaabaf Jahannam keessa akka hin turreef adabbii Jahannam akka isaan irraa deebisu kadhatu. Jecha biraatin, zalaalamiif taâ€™ii yeroo gabaabaaf Jahannam keessa akka isaan hin seensifne kadhatu.

âœ'Badii fi cubbuu Jahannamitti nama geessu irraa akka isaan eegu kadhatu. Kunis kan taâ€™u, iimaana sirrii akka qabaatanii fi hojii gaggaarii akka hojjatan isaan dandeesisuun. Iimaana sirrii qabaachun kufrii irraa of eegu, hojii gaggaarii hojjachuun badii fi cubbuu irraa of eegu.
âœ'Badii fi dongongora hojjataniif akka isaaniif araaramu kadhatu. Badii fi dogongora adabbii Jahannamitti nama geessu yoo isaaniif hin araaramin, Jahannamiin akka seenan ni beeku. Kanaafi, yeroo hundaa Rabbii oltaâ€™aa irraa araarama kadhachuu (istighfaara) baayâ€™isu.

Kitaabban wabii

- [1] [Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-jiiildi 6, fuula 622](#)
- [2] [Tafsiiru Qurâ€™aanil Kariim, Suuratu Furqaan, fuula 276, Muhammad bin Saalih Useymiin](#)
- [3] [Maâ€™aariju Tafakkuri wa daqaaâ€™iqu tadabburi-jiiildi 6, fuula-622-625](#)
- [4] [Tafsiiru Saâ€™dii-fuula 686](#)

Date Created

November 5, 2019

Author

admin